

## دعای ۱۵۳ - هنگام پیش آمدن امر مهمی که باعث اندوه و نگرانی است

مسعدة بن صدقه روایت می‌کند که: از امام صادق علیه السلام درخواست کردم که دعای به من بیاموزند تا در کارهای مهم آن را بخوانم. امام، صفحاتی از یک صحیفه قدیمی بیرون آوردند و فرمودند: «از آنچه در آن نوشته شده، نسخه‌ای بردار که این دعای جدّم، علی بن الحسین، زین العابدین علیه السلام، برای کارهای مهم است.»

من آن دعا را به طور کامل نوشتم و هرگاه چیزی مرا غمگین می‌کرد یا دچار گرفتاری می‌شدم، آن دعا را می‌خواندم و خداوند اندوه مرا برطرف می‌کرد، غم و گرفتاری‌ام را رفع می‌نمود و حاجتم را برآورده می‌کرد. و آن دعا این است:

اللَّهُمَّ هَدَيْتَنِي فَلَهَوْتُ، وَوَعَّظْتَ فَقَسَوْتُ، وَأَبْلَيْتَ  
الْجَمِيلَ فَعَصَيْتُ، وَعَرَفْتَ فَأَصْرَرْتُ<sup>۲</sup>، ثُمَّ عَرَفْتَ  
فَاسْتَغْفَرْتُ فَأَقَلَّتْ، فَعُدْتُ فَسْتَرْتِ، فَلَكَ الْحَمْدُ  
يَا إِلَهِي<sup>۳</sup>.

خداوندا! تو مرا هدایت کردی، اما من سرگرم دنیا شدم. پندم دادی، اما من سنگدل بودم. به من لطف و نیکی کردی، ولی نافرمانی کردم. آگاهم ساختی، اما بر گناه و اشتباهم اصرار ورزیدم. سپس دوباره مرا آگاه کردی، پس من استغفار کردم و تو مرا بخشیدی؛ اما باز هم خطا کردم و تو آن را پوشاندی. محبوب من! پس هر ستایشی تنها شایسته‌توست.

تَقَحَّمْتُ أَوْدِيَةَ هَلَاقِي ٤ وَتَحَلَّلْتُ ٥ شِعَابَ تَلْفِي ٦،  
وَتَعَرَّضْتُ فِيهَا لِسَطَوَاتِكَ، وَمِحْلُولَهَا لِعُقُوبَاتِكَ ٧،  
وَوَسَّيْتِي إِلَيْكَ التَّوْحِيدُ، وَذَرِيعَتِي أَنِّي لَمْ أُشْرِكْ  
بِكَ شَيْئًا، وَلَمْ أُنْخِذْ مَعَكَ إِلَهًا، وَقَدْ فَرَرْتُ إِلَيْكَ  
مِنْ نَفْسِي وَإِلَيْكَ يَفِرُّ ٨ الْمُسِيءُ، وَأَنْتَ مَفْرَعُ  
الْمُضَيِّعِ ٩ حَظَّ نَفْسِهِ، ١٠ فَلَاكَ الْحَمْدُ يَا إِلَهِي.

بی پروا و بی فکر، خود را به وادی هلاکت انداختم و مسیر نابودی خود را پیمودم، و در معرض قهر و خشم تو قرار گرفتم و در نتیجه، مستحق کیفرت شدم. اما دستاویزم به تو، باور به یگانگیات و حجتت این است که هیچ چیز را شریک تو قرار ندادم و با وجود تو، هیچ محبوب دیگری اختیار نکردم و از نفس خویش به سوی تو گریخته‌ام که گنهگار، جز درگاه تو پناهی ندارد و تویی پناهگاه کسی که تقدیر خویش را به تباهی کشانده است. محبوب من! چنین است که هر حمد و ستایشی فقط مخصوص توست.

فَكَمَّ مِنْ عَدُوِّ انْتَضَى عَلَيَّ سَيْفَ عَدَاوَتِهِ، وَشَحَذَ  
لِي زُبَّةً ١١ مُدْيَتِهِ، وَأَرْهَفَ لِي شَبَابًا حَدِيدَهُ، وَدَافَ  
لِي قَوَاتِلَ سُومِيهِ، وَسَدَّدَ ١٢ نَحْوِي صَوَائِبَ سِهَامِهِ،

وَلَمْ تَنْمَ عَنِّي عَيْنٌ حِرَاسَتِهِ، وَأَضْمَرَ<sup>۱۳</sup> أَنْ يَسُومَنِي  
الْمَكْرُوهَ، وَيُجَرِّعَنِي زُعَافَ<sup>۱۴</sup> مَرَارَتِهِ.

چه بسیار دشمنی که تیغ دشمنی خود را بر من کشید،  
خنجر کینه‌اش را برای من تیز کرد، و لبه شمشیرش را بر  
من برنده ساخت. زهرهای کشنده‌اش را برایم آماده نمود،  
تیرهای مرگبارش را به سوی من هدف گرفت، و چشم  
مراقبتش از من غافل نشد. او قصد داشت مرا گرفتار رنج و  
سختی کند و جرعه‌ی تلخ زهرش را به من بنوشاند.

فَنظَرْتُ يَا إِلَهِي إِلَى ضَعْفِي عَنِ احْتِمَالِ الْفَوَاحِجِ،  
وَعَجَزِي عَنِ الْإِنْتِصَارِ مِمَّنْ قَصَدَنِي بِمُحَارَبَتِهِ،  
وَوَحَدَتِي فِي كَثِيرٍ<sup>۱۵</sup> عَدَدٍ مَنْ نَاوَانِي وَأَرَّصَدَ لِي  
الْبَلَاءَ<sup>۱۶</sup> فِيمَا لَمْ أُعْمَلْ فِيهِ فِكْرِي،

اما تو ای محبوب من! تو دیدی که چقدر در برابر تحمل  
سختی‌ها ناتوانم. و دیدی که چطور در مقابل کسانی که  
آهنگ جنگ و مبارزه با من داشتند، درمانده‌ام. و دیدی که  
چقدر تنها مانده‌ام در برابر تعداد زیاد کسانی که قصد  
دشمنی با من کرده و نقشه‌ای برایم کشیده بودند که  
حتی فکرش را هم نمی‌کردم.

فَابْتَدَأْتَنِي بِنَصْرِكَ وَشَدَدَتِ أُرْزِي بِقُوَّتِكَ، ثُمَّ  
 فَلَلَّتْ لِي حَدَّهُ وَصَيَّرَتْهُ مِنْ بَعْدِ جَمْعِ عَدِيدِ  
 وَحَدَّهُ، وَأَعْلَيْتَ كَعْبِي عَلَيْهِ، وَجَعَلْتَ مَا سَدَّدَهُ  
 مَرْدُوداً عَلَيْهِ، فَرَدَدْتَهُ لَمْ يَشْفِ غَلِيلَهُ<sup>۱۷</sup>، وَلَمْ  
 يُبْرِدْ حَرَارَةَ غَيْظِهِ،<sup>۱۸</sup> قَدْ عَصَّ عَلَيَّ<sup>۱۹</sup> شَوْاهُ، وَأَدْبَرَ  
 مُؤَلِّيًّا قَدْ أَخْلَفْتَ<sup>۲۰</sup> سَرَايَاهُ.

در چنین حالتی، قبل از آنکه از تویاری بخواهم تو خود به یاریم  
 آمدی و با نیروی خود پشتم را محکم ساختی. سپس تیزی  
 تیغ دشمن را کُند کردی و او را که لشکری انبوه داشت،  
 تنها و بی یاورها ساختی. تو مرا بر او برتری بخشیدی و هر چه  
 به سوی من نشانه گرفته بود، به خودش بازگرداندی و او را  
 بی آنکه عطش انتقامش تسکین یافته باشد یا آتش خشمش  
 فرونشسته باشد، برگرداندی. او در حالیکه از شدت خشم  
 دندان هایش را به هم می فشرد و تو لشکریانش را پراکنده  
 و ناکام کرده بودی، بازمی گشت.

وَكَمْ مِنْ بَاغٍ بَغَانِي بِمَكَائِدِهِ،<sup>۲۱</sup> وَنَصَبَ لِي أَشْرَاكَ  
 مَصَائِدِهِ،<sup>۲۲</sup> وَوَكَّلَ بِي تَفْقُدَ رِعَايَتِهِ، وَأَضْبَأَ إِلَيَّ  
 إِضْبَاءَ السَّبْعِ لِطَرِيدَتِهِ انْتِظَارًا لِانْتِهَازِ الْفُرْصَةِ

لِفَرِيصَتِهِ، ۲۳ فَنَادَيْتُكَ يَا إِلَهِي مُسْتَعِيثًا بِكَ، وَإِثْقًا  
بِسُرْعَةِ إِجَابَتِكَ، عَالِمًا أَنَّهُ لَا يُضْطَهَدُ مَنْ أَوَىٰ إِلَىٰ  
ظِلِّ كَنَفِكَ، وَلَنْ يَفْزَعَ ۲۴ مَنْ لَجَأَ إِلَىٰ مَعَاوِلِ ۲۵  
اِنْتِصَارِكَ، فَحَصَّنْتَنِي مِنْ بَأْسِهِ بِقُدْرَتِكَ.

چه بسیارستمگری که با مکر و نیرنگ هایش قصد ستم بر من داشت و دام‌های فریب خود را برایم گسترده، و با دقتی موزیانه حرکاتم را زیر نظر گرفت، همچون درنده‌ای که در کمین شکار خود نشسته، در انتظار فرصتی برای حمله بود. اما محبوب من! با استغاثه‌ای از ژرفای دل تو را به یاری طلبیدم، و باور داشتم هر کس در پناه حمایت تو باشد، هرگز ستم نمی‌بیند و هر کس به پناهگاه‌های امن یاری تو پناه ببرد، هرگز ترسی به دلش راه نخواهد یافت. پس تو با قدرتت مرا از آسیب دشمن حفظ کردی و از گزندش در امان نگاه داشتی.

وَكَمِّ مِنْ سَحَابٍ ۲۶ مَكْرُوهٍ قَدْ جَلَيْتَهَا عَنِّي، ۲۷  
وَعَوَاشِي كُرْبَاتٍ كَشَفْتَهَا، ۲۸ لَا تُسْأَلُ  
عَمَّا تَفْعَلُ، وَلَقَدْ سَأَلْتُ فَأَعْطَيْتَ، وَلَمْ تُسْأَلْ  
فَأَبْتَدَأْتَ، وَاسْتُمِيحَ فَضْلُكَ فَمَا أَكْدَيْتَ، أَبَيْتَ ۲۹  
إِلَّا إِحْسَانًا، ۳۰ وَأَبَيْتُ إِلَّا تَحَحُّمَ حُرْمَاتِكَ، ۳۱

وَتَعَدِّي حُدُودِكَ،<sup>۳۲</sup> وَالْغَفْلَةَ<sup>۳۳</sup> عَنْ وَعِيدِكَ،  
فَلَكَ الْحَمْدُ إِلَهِي مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُعْلَبُ، وَذِي أُنَاةٍ  
لَا يُعْجَلُ، هَذَا مَقَامٌ مَنِ اعْتَرَفَ لَكَ بِالتَّقْصِيرِ،<sup>۳۴</sup>  
وَشَهِدَ عَلَى نَفْسِهِ بِالتَّضْيِيعِ!

چه بسیار بلاهایی که مانند ابری سنگین بر سرم سایه افکنده بود و تو آن‌ها را برطرف کردی؛ و چه سختی و اندوه‌های بسیاری که آن را از من برطرف کردی؛ هرگز در برابر آنچه انجام می‌دهی مورد پرسش قرار نمی‌گیری. هنگامی که از تو درخواست شد، عطا کردی، و حتی بدون درخواست، خودت بخشش را آغاز کردی. وقتی فضل و کرمات را خواستند، هرگز بخل نورزیدی و کوتاهی نکردی. تو فقط نیکی و احسان کردی، در حالی که من جز آلودگی به حرام‌های تو، تجاوز از حدود و احکامات و غفلت از تهدیدهای تو، چیزی نداشتم. محبوب من! همه حمد و ستایشها فقط از آن توست که توانای شکست‌ناپذیر هستی، بردباری هستی که شتاب نمی‌کنی! این حال کسی است که در برابر تو، به کوتاهی‌هایش اعتراف می‌کند و خود بر تباهی‌اش شهادت می‌دهد.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالْمُحَمَّدِيَّةِ الرَّفِيعَةِ،  
وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِالْعَلَوِيَّةِ الْبَيْضَاءِ،<sup>۳۵</sup> فَأَعِزَّنِي مِنْ

شَرِّ مَا خَلَقْتَ وَشَرِّ مَنْ يُرِيدُ بِي سُوءًا، ۳۶ فَإِنَّ  
ذَلِكَ لَا يَضِيقُ عَلَيْكَ فِي وُجْدِكَ، وَلَا يَتَكَادُكَ فِي  
قُدْرَتِكَ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. ۳۷ و ۳۸

خداوندا! من به واسطه مقام والای محمدی ﷺ به تو تقرب می‌جویم و با توسل به مقام نورانی علوی ﷺ به توری می‌آورم. پس مرا از شرّ هر آنچه آفریده‌ای و از شرّ هر کس که بدخواه من است، پناه ده. زیرا این (دفع شر) در توانگری تو هیچ محدودیتی ایجاد نمی‌کند و در قدرت تو هیچ دشواری پدید نمی‌آورد، و تو بر هر چیز توانایی.

اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِتَرْكِ الْمَعَاصِي مَا أَبْقَيْتَنِي، وَارْحَمْنِي  
بِتَرْكِ تَكْلِيفِ مَا لَا يَعْينِي، وَارْزُقْنِي حُسْنَ النَّظْرِ  
فِيمَا يُرْضِيكَ عَنِّي، وَالْزِمْ قَلْبِي حِفْظَ كِتَابِكَ  
كَمَا عَلَّمْتَنِي،

خداوندا! تا زمانی که مرا زنده نگاه داشتی، با رحمت و لطف خود، مرا در ترک گناهان یاری کن. و رحمت را با جلوگیری از درگیر شدن در امور بی‌فایده که سودی برایم ندارد، شامل حالم کن. و نیک‌اندیشی و بصیرت در آنچه تو را از من خشنود می‌سازد نصیبم کن. و دلم را چنانکه خود به من آموختی، ملازم به حفظ کتابت گردان.

وَاجْعَلْنِي أَتْلُوهُ عَلَى مَا يُرْضِيكَ بِهِ عَنِّي وَنَوِّرْ بِهِ  
بَصْرِي وَأَوْعِهِ سَمْعِي وَأَشْرَحْ بِهِ صَدْرِي وَفَرِّجْ بِهِ  
عَنْ قَلْبِي وَأَطْلِقْ بِهِ لِسَانِي وَاسْتَعْمِلْ بِهِ بَدَنِي  
وَاجْعَلْ فِيَّ مِنْ الْحَوْلِ وَالْقُوَّةِ مَا يُسَهِّلُ ذَلِكَ عَلَيَّ  
فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِيْلِي  
وَنَهَارِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي وَمُنْقَلَبِي وَمَشْوَايَ فِي  
عَافِيَةٍ ٣٩ مِنْكَ وَمُعَافَاةٍ وَبَرَكَاتٍ ٤٠ مِنْكَ

خدایا، چنان کن که قرآن را به گونه‌ای تلاوت کنم که توازن خشنود شوی، و دیده‌ام را به آن روشن کن، و گوشع را پذیرای آن ساز، و سینه‌ام را به آن گشاده دار، و دلم را به آن شاد کن، و زبانم را به آن گویا کن، و بدنم را در راه آن به کار گیر، و در من نیرو و توانی قرار ده که این کار را برایم آسان سازد، زیرا هیچ نیرو و توانی جز به [یاری] تو نیست. خداوندا، شب و روزم، و دنیايم و آخرتم، و بازگشتگاه و جایگاهم را در عافیت و تندرستی و برکت از سوی خود قرار ده.

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَمَوْلَايَ وَسَيِّدِي، وَأَمَلِي وَإِلَهِي،  
وَعِيَاثِي وَسَنْدِي، وَخَالِقِي وَنَاصِرِي وَثِقْتِي وَرَجَائِي،

لَكَ مَحْيَايَ وَمَمَاتِي، وَلَكَ سَمْعِي وَبَصْرِي، وَبِيَدِكَ  
رِزْقِي وَإِلَيْكَ أُمْرِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، مَلَكَتْنِي  
بِقُدْرَتِكَ، وَقَدَّرْتَ عَلَيَّ بِسُلْطَانِكَ، لَكَ الْقُدْرَةُ  
فِي أَمْرِي وَنَاصِيَتِي بِيَدِكَ،

خداوندا! تو پروردگار، مولا، سرور، امید، محبوب، فریادرس،  
تکیه‌گاه، آفریننده، یاور، مورد اعتماد و امید من هستی.  
زندگی و مرگ من، شنوایی و بینایی من تنها از آن تو و برای توست.  
روزی من به دست توست و کار من در دنیا و آخرت در اختیار  
توست. تو با قدرتت مالک من شده‌ای و با سلطنتت بر من  
حکم می‌رانی. در کار من، قدرت فقط از آن تو و سرنوشت من  
به دست توست.

لَا يَحُولُ أَحَدٌ دُونَ رِضَاكَ، بِرَأْفَتِكَ أَرْجُو رَحْمَتَكَ،  
وَبِرَحْمَتِكَ أَرْجُو رِضْوَانَكَ، لَا أَرْجُو ذَلِكَ بِعَمَلِي  
فَقَدْ عَجَزَ عَنِّي عَمَلِي، فَكَيْفَ أَرْجُو مَا قَدْ عَجَزَ  
عَنِّي؟! أَشْكُو إِلَيْكَ فَاقْتِي، وَضَعَفَ قُوَّتِي،  
وَإِفْرَاطِي فِي أَمْرِي، وَكُلُّ ذَلِكَ مِنْ عِنْدِي وَمَا أَنْتَ  
أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، فَكَفِّنِي ذَلِكَ كُفْلَهُ.

هیچ کس نمی‌تواند مانع رضایت و خواست تو شود. با وجود رافت و مهربانی تو، به رحمت امیدوارم و با وجود رحمت، خشنودی و رضوان تو را می‌خواهم و با عمل خود به رضوان و رحمت امیدی ندارم، زیرا عملم از یاری من ناتوان مانده است، حال چگونه به چیزی که از یاری خود من ناتوان است، امید داشته باشم؟! به تو شکایت می‌کنم از تهیدستی‌ام، از ناتوانی‌ام و از زیاده‌روی کردن در امورم و همه اینها از جانب من است و آنچه را که خود بهتر از من می‌دانی، همه را برایم کفایت کن.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ رُفَقَاءِ مُحَمَّدٍ حَبِيبِكَ،  
وَأَبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ، وَيَوْمَ الْفَرَجِ الْأَكْبَرِ  
مِنَ الْأَمِينِ فَأَمِنِّي، وَبِتَيْسِيرِكَ فَيَسِّرْ لِي،<sup>۴۳</sup>  
وَبِإِظْلَالِكَ فَأُظِلَّنِي<sup>۴۴</sup>، وَبِمَفَازَةٍ مِنَ النَّارِ فَانجِنِي،  
وَلَا تُسَمِّنِي<sup>۴۵</sup> السُّوءَ وَلَا تُخْزِنِي، وَمِنَ الدُّنْيَا فَسَلِّمْنِي،  
وَحُجَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَلَقِّنِي، وَبِذِكْرِكَ فَذَكِّرْنِي،  
وَلِلْيُسْرَى فَيَسِّرْنِي،

خداوندا! مرا از همنشینان حبیبیت؛ محمد صلی الله علیه وآله و سلم، و خلیلت ابراهیم علیه السلام قرار بده و در روز آن وحشت بزرگ، از ایمنی یافتگان قرار ده و امانم بده. با یاری و آسان‌گیری خود، کارهایم را بر من آسان کن. با سایه

رحمتت، مرا زیر سایه خود بگیر. با رهایی از آتش جهنم، نجاتم بده و مرا به بدی و رسوایی دچار نکن. مرا از دنیا سالم و ایمن نگه دار. در روز قیامت، حجت‌م را به من تلقین کن. مرا به واسطه ذکر خود، یاد کن و راه راحتی و آسایش را برایم آسان ساز.

وَالْعُسْرَى فَجَنَّبَنِي، وَلِلصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ ۶۱ مَا  
دُمْتُ حَيًّا فَالْهَمِّي، وَلِعِبَادَتِكَ فَوْقَنِي، وَفِي  
الْفِقْهِ وَمَرْضَاتِكَ فَاسْتَعْمَلَنِي، وَمِنْ فَضْلِكَ  
فَارزُقْنِي، وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ فَبَيِّضْ وَجْهِي، وَحَسَاباً  
يَسِيراً فَحَاسِبْنِي، وَبِقَبِيحِ عَمَلِي فَلَا تَفْضَحْنِي،  
وَبِهَذَاكَ فَاهْدِنِي، وَبِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا  
وَفِي الْآخِرَةِ فَثَبِّتْنِي،

مرا از سختی‌ها و دشواری‌ها دور نگه دار، و تا زنده‌ام، الهام بخش من به نماز و زکات باش. توفیق عبادتت را عطايم کن و مرا در فهم دین و کسب رضای خود به کار گیر. روزی‌ام را از فضل و بخشش خویش عطا کن و در روز قیامت روسفیدم کن و حسابم را آسان بگیر. به سبب اعمال زشتم مرا رسوا نکن و با هدایتت مرا راهنمایی کن و با گفتار ثابت و استوار در زندگی دنیا و آخرت، مرا ثابت قدم بدار.

وَمَا أَحْبَبْتَ فَحَبِّبْهُ إِلَيَّ، وَمَا كَرِهْتَ فَبَغِّضْهُ  
إِلَيَّ، وَمَا أَهَمَّنِي مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَاعْنِنِي، وَفِي  
صَلَاتِي وَصِيَامِي وَدُعَائِي وَنُسُكِي وَشُكْرِي وَدُنْيَايَ  
وَآخِرَتِي فَبَارِكْ لِي، وَالْمَقَامَ الْمَحْمُودَ فَاَبْعَثْنِي،  
وَسُلْطَانًا نَصِيرًا فَاجْعَلْ لِي، وَظُلْمِي وَجَهْلِي  
وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي فَتَجَاوَزْ عَنِّي،

هر چیزی را که دوست داری، در دل من نیز محبوب گردان،  
و هر چیزی را که نمی پسندی، در نظر من منفور ساز. در آنچه از  
دنیا و آخرت که مرا به خود مشغول کرده است، کفایتم  
کن. به نماز، روزه، دعا، عبادت، شکرگزاری، دنیا و  
آخرت برکت عنایت کن. مرا به مقام محمود (شفاعت)  
برسان و نیروی قوی و یاری دهنده برایم فراهم کن و از ظلم،  
نادانی و زیاده روی من در کارهایم چشم پوشی کن.

وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ فَخَلِّصْنِي، وَمِنْ  
الْفَوَاحِشِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ فَانْجِنِي، وَمِنْ  
أَوْلِيَائِكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَاجْعَلْنِي، وَأَدِمْ لِي صَالِحَ  
الَّذِي آتَيْتَنِي، وَبِالْحَلَالِ عَنِ الْحَرَامِ فَأَعْنِنِي،  
وَبِالطَّيِّبِ عَنِ الخَبِيثِ فَاعْنِنِي.

مرا از فتنه‌های زندگی و مرگ رهایی بخش، و از اعمال زشت و ناپسند، چه آشکار و چه پنهان، نجات ده، و در روز قیامت، مرا از دوستان و اولیای خود قرار ده، و اعمال صالحی را که به من عطا کرده‌ای برایم پایدار بدار، و با روزی حلال، مرا از حرام بی‌نیاز کن، و با روزی طیب و پاکیزه، مرا از ناپاکی‌ها کفایت و بی‌نیاز کن.

أَقْبِلْ بَوَجْهِكَ الْكَرِيمِ إِلَيَّ وَلَا تَصْرِفْهُ عَنِّي، وَإِلَى صِرَاطِكَ الْمُسْتَقِيمِ فَاهْدِنِي، وَلِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى فَوْقَقْنِي. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ، وَالْكِبْرِيَاءِ وَالتَّعْظِيمِ<sup>۴۷</sup> وَالخِيَلَاءِ، وَالْفَخْرِ وَالْبَدَخِ، وَالْأَشْرَ وَالْبَطْرَ، وَالْإِعْجَابِ بِنَفْسِي وَالْجَبَرِيَّةِ، رَبِّ فَنَجِّنِي.

خداوندا! با لطف و رحمت بی‌کرانت به من رو کن و هرگز روی خود را از من برنگردان و مرا به راه راست خود هدایت کن، و به آنچه دوست داری و از آن خشنود می‌شوی، مرا توفیق ده. خداوندا! من به تو پناه می‌برم از ریا و شهرت‌طلبی، از تکبر و بزرگی بینی، از خودپسندی، از فخر فروشی و تفاخر، از سرمستی و طغیان، و از خودشیفتگی و خودبزرگی بینی. پروردگارم! از اینها نجاتم بده.

وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ<sup>۴۸</sup> وَالْبُخْلِ<sup>۴۹</sup> وَالْحِرْصِ  
وَالْمُنَافَسَةِ وَالْغِيْشِ<sup>۵۰</sup>. وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الطَّمَعِ وَالطَّبَعِ  
وَالهَلَعِ وَالْجَزَعِ وَالزَّيْغِ وَالْقَمْعِ. وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَغْيِ  
وَالظُّلْمِ وَالْإِعْتِدَاءِ وَالْفَسَادِ وَالْفُجُورِ وَالْفُسُوقِ.

و به تو پناه می‌برم از ناتوانی و بخل، و حرص و همچشمی نمودن  
و فریبکاری. و به تو پناه می‌برم از طمع و خوی بد و سیری  
ناپذیری و بی‌تابی و انحراف و سرکوب. و به تو پناه می‌برم از  
سرکشی و ستم و تجاوز و فساد و فجور و خروج از حق.

وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخِيَانَةِ وَالْعُدْوَانِ وَالطُّغْيَانِ. رَبِّ  
وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَعْصِيَةِ وَالْقَطِيعَةِ وَالسَّيِّئَةِ  
وَالْفَوَاحِشِ وَالذُّنُوبِ. وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْإِثْمِ وَالْمَأْثِمِ  
وَالْحَرَامِ وَالْمُحَرَّمِ وَالْخَبِيثِ<sup>۵۱</sup> وَكُلِّ مَا لَا تُحِبُّ.

و به تو پناه می‌برم از خیانت و ستم و سرکشی. پروردگارم!  
پناه می‌برم به تو از نافرمانی و بریدن از حق و بدی و زشتی‌ها  
و گناهان. و به تو پناه می‌برم از گناه و آنچه موجب گناه  
می‌شود، و حرام و آنچه حرام شمرده شده، و ناپاک و هر آنچه تو  
دوست نداری.

رَبِّ أَعُوذُ بِكَ<sup>۵۲</sup> مِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَبَعِيهِ<sup>۵۳</sup> وَظُلْمِهِ  
وَعَدَاوَتِهِ، وَشَرِّكَهِ وَزَبَانِيَّتِهِ وَجُنْدِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ  
شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا

پروردگارم! به تو پناه می‌برم از شر شیطان و سرکشی و ظلم و دشمنی او، و از دام‌ها و یاران و لشکریان او، و به تو پناه می‌برم از شر آنچه از آسمان فرود می‌آید و آنچه به آن بالا می‌رود.

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقْتَ مِنْ دَابَّةٍ وَهَامَّةٍ أَوْ  
جِنِّ أَوْ إِنْسٍ مِمَّا يَتَحَرَّكُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا  
ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ وَمَا يُخْرَجُ مِنْهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ  
كُلِّ كَاهِنٍ وَسَاحِرٍ وَزَاكِنٍ<sup>۵۴</sup> وَنَافِثٍ وَرَاقٍ.  
وَأَعُوذُ<sup>۵۵</sup> بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ حَاسِدٍ وَبَاغٍ وَنَافِيسٍ،  
وَطَاغٍ وَظَالِمٍ وَمُتَعَدِّ<sup>۵۶</sup> وَجَائِرٍ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ  
الْعَمَى وَالصَّمَمِ وَالْبَكْمِ وَالْبَرَصِ وَالْجُذَامِ وَالشَّكِّ  
وَالرَّيْبِ

و به تو پناه می‌برم از شر آنچه آفریده‌ای از جنبنده و خزنده، یا جن و انس از هر آنچه حرکت می‌کند، و به تو پناه می‌برم از شر آنچه در زمین آفریده شده، و آنچه از آن خارج می‌شود، و از شر

هر کاهن و ساحر و فالگیر، و جادوگر دمنده و دعانویسی به تو پناه می‌برم. و به تو پناه می‌برم از شر هر حسود و ستمکار و بدچشم، و ستمکار تعدی کننده و ظالم، و متجاوز و بیدادگر، و پناه می‌برم به تو از کوری و کری، و لالی و پیسی، و جذام و شک و تردید

وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَشْلِ وَالْكَسَلِ وَالْعَجْزِ وَالتَّفْرِيطِ  
وَالْعَجَلَةِ وَالتَّضْيِيعِ وَالتَّقْصِيرِ وَالْإِبْطَاءِ، وَأَعُوذُ بِكَ  
رَبِّ مِنْ شَرِّ<sup>۵۷</sup> مَا خَلَقْتَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ  
وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى. رَبِّ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ  
الْفَقْرِ وَالْفَاقَةِ<sup>۵۸</sup> وَالْحَاجَةِ وَالْمَسْأَلَةِ وَالضَّيْعَةِ  
وَالْعَائِلَةِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقِلَّةِ<sup>۵۹</sup> وَالذَّلَّةِ، وَأَعُوذُ  
بِكَ مِنَ الضِّيقِ وَالشِّدَّةِ وَالْقَيْدِ وَالْحَبْسِ وَالْوَثَاقِ  
وَالسُّجُونِ وَالْبَلَاءِ، وَكُلِّ مَخُوفٍ<sup>۶۰</sup> وَمُصِيبَةٍ  
لَأَصْبِرَ لِي عَلَيْهَا، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

و به تو پناه می‌برم از ناکامی و تنبلی و ناتوانی و کوتاهی نمودن، و شتابزدگی و سهل انگاری و کم کاری و کندی در امور، و به تو پناه می‌برم ای پروردگارم از شر آنچه در آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنها و در زیر زمین آفریدی. پروردگارم! و به تو

پناه می‌برم از فقر و بی‌چیزی و نیاز و گدایی، و بیچارگی و تنگی معیشت، و به تو پناه می‌برم از کمبود و خواری، و به تو پناه می‌برم از تنگدستی و سختی، از زنجیر و حبس، و اسارت و زندان و گرفتاری و از هر امر ترسناک و مصیبتی که تاب تحمل آن را ندارم. اجابت کن ای پروردگار جهانیان.

اللَّهُمَّ أَعْطِنَا كُلَّ الَّذِي سَأَلْنَاكَ، وَزِدْنَا مِنْ  
فَضْلِكَ عَلَى قَدْرِ جَلَالِكَ وَعَظَمَتِكَ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا  
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

خداوند! هر آنچه از تو خواستیم به ما عطا کن، و از فضل خودت، به اندازه جلال و عظمتت، بر ما بیفز، به حق اینکه هیچ محبوبی نیست جز تو که عزیز و حکیمی.

### مصادر:

- الأمالي (للطوسي)، طوسی، محمد بن الحسن، تاریخ وفات مؤلف: ۴۶۰ ق، ناشر: دار الثقافة، مکان چاپ: قم، سال چاپ: ۱۴۱۴ ق، نوبت چاپ: اول، ص ۱۸

- مفید، محمد بن محمد، الأمالي (للمفيد)، ۱ جلد، کنگره شیخ مفید - قم، چاپ: اول، ۱۴۱۳ ق. ص ۲۴۴

- ابن طاووس، علی بن موسی، مهج الدعوات و منهج العبادات، دار الذخائر - قم، چاپ: اول، ۱۴۱۱ ق. ص ۱۶۲

- مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار (ط - بیروت)، ۱۱۱ جلد، دار إحياء التراث العربي - بیروت، چاپ: دوم، ۱۴۰۳ ق. ج ۹۲، ص ۱۸۴.

- الصحیفة السجادیة الكاملة، دفتر نشر الہادی - قم، چاپ: اول، ۱۳۷۶ ش.

پاورقی:

۱. در برخی نسخه ها: ثُمَّ عَرَفْتُ
۲. در برخی نسخه ها: ثُمَّ عَرَفْتُ مَا أَصْدَرْتَ إِذْ عَرَفْتَنِيهِ
۳. در برخی نسخه ها: فَلَكَ إِلَهِي الْحَمْدُ / فَلَكَ الْحَمْدُ إِلَهِي
۴. در برخی نسخه ها: الْهَلَاكِ
۵. در برخی نسخه ها: حَلَلْتُ
۶. در برخی نسخه ها: تَلَفِي
۷. در برخی نسخه ها: عُقُوبَاتِكَ
۸. در برخی نسخه ها: مَفَرُّ
۹. در برخی نسخه ها: وَمَفَرَعُ الْمُضَيِّعِ
۱۰. در برخی نسخه ها: لِحِطِّ نَفْسِهِ الْمَلْتَجِي
۱۱. در برخی نسخه ها: طُبَات
۱۲. در برخی نسخه ها: صَدَدَ
۱۳. در برخی نسخه ها: أَظْهَرَ
۱۴. در برخی نسخه ها: زُعَاقٍ / دُعَافٍ
۱۵. در برخی نسخه ها: كَثْرَةَ
۱۶. در برخی نسخه ها: أَرْصَدَ لِي بِالْبَلَاءِ
۱۷. در برخی نسخه ها: غَيَّظَهُ
۱۸. در برخی نسخه ها: وَلَمْ يَسْكُنْ غَلِيلَهُ
۱۹. در برخی نسخه ها: عَلَى
۲۰. در برخی نسخه ها: أَخْلَقْتُ
۲۱. در برخی نسخه ها: بِمَكَائِدِهِ

۲۲. در برخی نسخه ها: شَرَكْ مَصَايِدِه

۲۳. در برخی نسخه ها: لِفْرِیصَتِه / در برخی نسخه ها اضافه دارد: وَ هُوَ يُظْهِرُ لِي بَشَاشَةَ الْمَلِكِ، وَيَنْظُرُنِي عَلَى شِدَّةِ الْحَقِّ فَلَمَّا رَأَيْتَ - يَا إِلَهِي تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ - دَغَلَ سَرِيرَتِهِ، وَقُبِحَ مَا انْطَوَى عَلَيْهِ، أَرْكَسْتَهُ لِأَمْرِ رَأْسِهِ فِي زُبَيْتِهِ، وَرَدَدْتَهُ فِي مَهْوَى حُفْرَتِهِ، فَأَنْقَمَعَ بَعْدَ اسْتِطَالَتِهِ ذَلِيلًا فِي رَبْقِ حِبَالَتِهِ الَّتِي كَانَ يُقَدِّرُ أَنْ يَرَانِي فِيهَا، وَقَدْ كَادَ أَنْ يُجَلِّي لِي لَوْلَا رَحْمَتُكَ مَا حَلَّ بِسَاحَتِهِ. وَكَمْ مِنْ حَاسِدٍ قَدْ شَرِقَ بِي بِعُصَّتِهِ، وَ جَعَلَ شَجِي مَنِي بِغَيْظِهِ، وَ سَلَقَنِي بِحَدِّ لِسَانِهِ، وَ وَحَرَنِي بِقَرْفِ عُيُوبِهِ، وَ جَعَلَ عِرْضِي غَرَضًا لِمَرَامِيهِ، وَقَلَدَنِي خِلَالًا لَمْ تَنْزَلْ فِيهِ، وَ وَحَرَنِي بِكَيْدِهِ، وَ قَصَدَنِي بِمَكِيدَتِهِ.

۲۴. در برخی نسخه ها: لَا يَفْرَعُ

۲۵. در برخی نسخه ها: مَعْقِلِ

۲۶. در برخی نسخه ها: سَحَائِبِ

۲۷. در برخی نسخه ها اضافه دارد: وَ سَحَائِبِ نِعَمٍ أَمْطَرْتَهَا عَلَيَّ، وَ جَدَاوِلِ رَحْمَةٍ نَشَرْتَهَا، وَ عَافِيَةِ الْبَسْتَهَا، وَ أَعْيُنِ أَحْدَاثٍ طَمَسْتَهَا

۲۸. در برخی نسخه ها اضافه دارد: وَ كَمْ مِنْ ظَنٍّ حَسَنِ حَقَّقْتَ، وَ عَدَمٍ جَبَرْتَ، وَ صَرَعَةٍ أَنْعَشْتَ، وَ مَسْكَنَةٍ حَوَّلْتَ. كُلُّ ذَلِكَ إِنْعَامًا وَ تَطَوُّلًا مِنْكَ، وَ فِي جَمِيعِهِ انْتِهَامًا كَأَمِّي عَلَى مَعَاصِيكَ، لَمْ تَمْنَعَكَ إِسَاءَتِي عَنْ إِتْمَامِ إِحْسَانِكَ، وَ لَا حَجَرَنِي ذَلِكَ عَنِ ارْتِكَابِ مَسَاطِيحِكَ

۲۹. در برخی نسخه ها اضافه دارد: يَا مَوْلَايَ

۳۰. در برخی نسخه ها اضافه دارد: وَ أَمْتِنَانًا وَ تَطَوُّلًا وَ إِنْعَامًا

۳۱. در برخی نسخه ها: تَقَحُّمًا لِحُرْمَاتِكَ

۳۲. در برخی نسخه ها: تَعَدِّيًا لِخُدُودِكَ

۳۳. در برخی نسخه ها: غَفْلَةً

۳۴. در برخی نسخه ها: مَنِ اعْتَرَفَ بِسُبُوغِ التَّعَمُّرِ، وَقَابَلَهَا بِالتَّقْصِيرِ
۳۵. در برخی نسخه ها: اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالمَحْمَدِيَّةِ الرَّفِيعَةِ،  
وَالْعَلَوِيَّةِ الْبَيْضَاءِ،
۳۶. در برخی نسخه ها آمده است: وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِهِمَا أَنْ تُعِيدَنِي مِنْ  
شَرِّكَذَا وَكَذَا
۳۷. تا این بخش در صحیفه کامله سجادیه ذیل شماره ۴۸ یا ۴۹ بر  
اساس اختلاف نسخه ها ذکر شده است.
۳۸. در برخی نسخه ها اضافه نموده است: فَهَبْ لِي يَا إِلَهِي مِنْ رَحْمَتِكَ  
وَدَوَامِ تَوْفِيقِكَ مَا أَتَّخِذُهُ سُلْمًا أَعْرُجُ بِهِ إِلَى مَرَضَاتِكَ وَأَمْنٌ بِهِ مِنْ عِقَابِكَ  
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (مهج الدعوات و منهج العبادات ؛ ص ۱۶۰)
۳۹. در برخی نسخه ها: وَمَثْوَايَ عَافِيَةً
۴۰. در برخی نسخه ها: مُعَافَاةً وَبَرَكَهً
۴۱. در برخی نسخه ها: قَدَّرَتْ
۴۲. در نسخه بحار: فَقَدْ عَجَزْتُ عَنْ عَمَلِي فَكَيْفَ أَرْجُو مَا قَدْ عَجَزَ عَنِّي (بحار الأنوار - ط - بیروت)؛ ج ۹۲؛ ص ۱۸۲
۴۳. در برخی نسخه ها: بِبُشْرِكَ فَبَشِّرْنِي / بِبِسَارِكَ فَيَسِّرْنِي / در نسخه  
أمالی طوسی؛ ص ۱۷: وَبِبِشَارَتِكَ فَبَشِّرْنِي
۴۴. در برخی نسخه ها: وَفِي ظِلَالِكَ / در نسخه بحار: بِأُظْلَالِكَ: بحار  
الأنوار (ط - بیروت)؛ ج ۹۲؛ ص ۱۸۲ / در نسخه مهج الدعوات: فَظَلَّلْنِي
۴۵. در برخی نسخه ها: تَسْمِنِي و در برخی دیگر: وَلَا تُسَمِّنِي
۴۶. در برخی نسخه ها: وَالصَّلَاةَ وَالرَّكَاةَ
۴۷. در برخی نسخه ها: التَّعْظِيمَ
۴۸. در نسخه بحار الانوار: مِنَ الْفَجْرِ
۴۹. در برخی نسخه ها اضافه دارد: وَالشُّجَّ وَالْحَسِدَ
۵۰. در برخی نسخه ها: الْعَيْشَ

۵۱. در نسخه بحار الانوار: الخَبَث
۵۲. در برخی نسخه ها: رَبِّ وَأَعُوذُ بِكَ
۵۳. در برخی نسخه ها: وَمَكْرِهِ وَبَعْيِهِ
۵۴. در برخی نسخه ها: راکز / راکن
۵۵. در برخی نسخه ها: رَبِّ وَأَعُوذُ
۵۶. در برخی نسخه ها: مُعْتَدٍ / در نسخه بحار: مُعَايِد
۵۷. در برخی نسخه ها: وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
۵۸. در برخی نسخه ها با حذف الفاقه
۵۹. در برخی نسخه ها: الْعَيْلَةَ (الأمالي (للطوسي)؛ النص؛ ص ۱۸)
۶۰. در برخی نسخه ها با حذف مخوف